

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS DOM

Mål nr
1898-14

meddelad i Stockholm den 16 juni 2015

KLAGANDE
AA

Ombud: BB

MOTPART
Försäkringskassan
103 51 Stockholm

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE
Kammarrätten i Sundsvalls dom den 16 januari 2014 i mål nr 116-13, se bilaga
(här borttagen)

SAKEN
Bostadsbidrag

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta förvaltningsdomstolen avslår överklagandet.

BAKGRUND

AA ansökte 2010 om bostadsbidrag men fick avslag av Försäkringskassan. Vid utredning hade det framkommit att hon ägde en skogsfastighet med ett taxeringsvärde om 1 689 000 kr. Enligt Försäkringskassans bedömning hade hon

Dok.Id 159544

Postadress
Box 2293
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls torg 13

Telefon
08-561 676 00

E-post:
hogstaforvaltningsdomstolen@dom.se

Telefax
08-561 678 20

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-16:30

Mål nr
1898-14

genom skogsfastigheten en ansenlig företagsförmögenhet som dessutom var en realiserbar tillgång och hon var därmed inte i behov av bostadsbidrag.

AA överklagade utan framgång beslutet till Förvaltningsrätten i Falun och därefter till Kammarrätten i Sundsvall.

YRKANDE M.M.

AA fullföljer sin talan och anför bl.a. följande. Taxeringsvärdet som Försäkringskassan utgår från vid förmögenhetsberäkningen utgörs i stort sett uteslutande av ett skogsbruksvärde. Detta värde består av skog i olika tillväxtfaser som ska skötas och tas upp som inkomst den dag avverkning eller gallring sker. Avsikten kan inte vara att sådan ”förmögenhet” ska omfattas av den s.k. generalklausulen i 27 § lagen (1993:737) om bostadsbidrag.

Försäkringskassan bestrider ändring och anför bl.a. följande. När AA ansökte om bostadsbidrag ägde hon en skogsfastighet som inte var belånad. AA har uppgett att skogsfastigheten ska anses ingå i en näringsverksamhet. Frågan är om kravet på att anses som en sådan verkligen är uppfyllt då verksamheten inte bedrivs aktivt.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Rättslig reglering m.m.

Socialförsäkringsbalken trädde i kraft den 1 januari 2011. I samband med detta upphävdes lagen om bostadsbidrag. Enligt 1 kap. 3 § lagen (2010:111) om införande av socialförsäkringsbalken är dock lagen om bostadsbidrag tillämplig i fråga om förmåner som avser tid före balkens ikraftträdande.

Enligt 1 a § lagen om bostadsbidrag är rätten till bostadsbidrag och bidragets storlek bl.a. beroende av den sökandes bidragsgrundande inkomst. Av 5 § följer att en viss del av den sökandes förmögenhet ska läggas till den bidragsgrundande

Mål nr
1898-14

inkomsten och att det därvid ska bortses från sådana tillgångar och skulder som är hänförliga till inkomstslaget näringsverksamhet. Enligt 27 § får Försäkringskassan avslå en ansökan om bostadsbidrag om det är uppenbart att sökanden på grund av hushållets inkomst- eller förmögenhetsförhållanden eller något annat förhållande inte behöver bostadsbidrag. Ett sådant beslut får fattas utan hinder av att viss inkomst eller förmögenhet inte ska räknas in i den bidragsgrundande inkomsten.

Bestämmelser motsvarande de i 1 a, 5 och 27 §§ lagen om bostadsbidrag finns numera i 95 kap. 3 § samt 97 kap. 6, 8 och 29 §§ socialförsäkringsbalken.

Av förarbetena till 5 och 27 §§ lagen om bostadsbidrag framgår bl.a. följande. Även om tillgångar som hör till en näringsverksamhet inte ska tas med vid förmögenhetsprövningen enligt 5 § kan de beaktas vid tillämpningen av generalklausulen i 27 § (prop. 1995/96:186 s. 30). Bestämmelsen i 27 § bör kunna tillämpas exempelvis när en bidragstagare genom en realisationsvinst kunnat frigöra betydande kapital eller när det i annat fall klart framgår att någon har betydande kapital till sitt förfogande (prop. 1992/93:174 s. 67).

Frågan i målet

Frågan i målet är om det förhållandet att AA har en tillgång i form av en skogsfastighet innebär att det är uppenbart att hon inte behöver bostadsbidrag.

Högsta förvaltningsdomstolens bedömning

Bostadsbidraget är ett inkomstprövat bidrag. Syftet med att även göra en förmögenhetsprövning är att förhindra att personer med låga inkomster men med stora förmögenheter får bidrag till sin försörjning genom staten (prop. 2008/09:203 s. 19 f.). Av förarbetena till lagstiftningen kan utläsas att det på grund av den då gällande kopplingen till beräkningen av skattepliktig förmögenhet främst var praktiska hänsyn som motiverade att tillgångar och skulder i näringsverksamhet undantogs vid förmögenhetsprövningen. Vidare

Mål nr
1898-14

framgår att lagstiftaren avsett att denna typ av tillgångar ändå kan beaktas vid tillämpningen av 27 § lagen om bostadsbidrag.

Av utredningen i målet framgår att AA har låga inkomster och två hemmavarande barn. Hon äger en obelånad skogsfastighet med ett taxeringsvärde om 1 689 000 kr. Hon är inte beroende av fastigheten för sin försörjning. Fastigheten är en obebyggd lantbruksenhet som skattemässigt är hänförlig till inkomstslaget näringsverksamhet. Den har därför inte beaktats vid förmögenhetsprövningen.

Högsta förvaltningsdomstolen konstaterar att AA har en betydande tillgång i form av en skogsfastighet. Tillgångens värde kan realiseras genom t.ex. belåning eller försäljning. Mot den bakgrunden finns inget hinder mot att beakta fastighetens värde vid en prövning enligt 27 § lagen om bostadsbidrag. Vid denna prövning finner Högsta förvaltningsdomstolen att det är uppenbart att AA inte behövde bostadsbidrag vid ansökningstillfället 2010. Överklagandet ska därför avslås.

I avgörandet har deltagit justitieråden Henrik Jermsten, Margit Knutsson, Anita Saldén Enérus, Thomas Bull och Per Classon.

Målet har föredragits av justitiesekreteraren Elin Kristensson.